

הסגן לא חשוב העיקר המנכ"ל

סגן־שר קאופמן לא חשוב

בסוף השבוע שעבר חזר הביתה שר האוצר, יורם ארידור, ממסע קצר בארצות הברית. בנמלה־תעופה לוד קיבלו אותו, בין היתר, מנכ"ל המישרד, פרופ' עזרא סדן, וסגן־השר חיים קאופמן. למה זה חשוב? כי האדם הכי חשוב אחריו ארידור במישרד־האוצר הוא עזרא סדן, לא סגן־השר קאופמן.

איך יודעים? אפשר לשאול פקידים בכירים במישרד־האוצר ואם יש קצת מזל, אפשר גם להשתתף בישיבה שבה משתתפים הי שדושה, ויראות כל פעם את הנני עת הביטוי והוסרה־הסכלנות של השר, כאשר סגנו מדבר, או רוצה לדבר.

סגן־שר שואב את תחום אחריותו וסמך כויתו מהשר הממונה. חיים קאופמן אמור לטפל בנושאי מיסוי שונים. הוא משקיף בעניין זה המון עבודה ומרץ. אך מאז ששר־האוצר התחיל לעשות תנועות של קוצר־רוח כססגנו מדבר, התחילו גם הפקידים הבכירים במישרד־האוצר לייחס

הבורסה רמת שערים גבוהה ומסוכנת

שעוסקים בקידוחי נפט קנה חבילה רצינית. או מה, הוא מטומטם? ואני השבתי שזה עוד סיפור שטורחם. לספר לי, כדי שאפשר יהיה למכור בעליה את חבילות מניות הנפט שעשו השבוע כמה עשרות אחוזים כד אתה.

יש לי עוד סיפור, הפעם בענייני ביטוח. מצלצל אלי אחד מבעליה של חברת ביטוח ואומר לי: תבוא למישרד, אנחנו מפרסמים מחר את המאזן. בוא ותתרחם. סירבתי באדיבות, פשוט לא היה לי חשק לכתוב. בצהריים הגעתי לבורסה, מיד לקדמו את פני כידועה האחרונה: שמעת חברת־הביטוח תחלק מניות הטבה בשיעור של 300% ודיבנדנד במומן, אתה בפנים? לא! הבל. למחרת מתפרסם הדו"ח הכספי. רווח אין. מניות הטבה, גם כן אין. רוח? היתה והרבה. שער המניה יורד, כמה חברה אכלו אותה בגדול.

מתי להפסיק

מיסחר במניה

בשבוע האחרון התחילו מנהלי הבורסה לנקוט שיטות של "יד קשה" בניירות־ערך שהתכונה הבולטת שלהם היא — מינורי לציה. ואמנם, ביום הראשון, הפעם הראשונה בתולדות הבורסה, הפסיקו את המיסחר בשלוש מניות לתקופה בלתי מוגדרת.

רציתי לברר מתי בדיוק מפסיקים את המיסחר במניה ומי מחליט. הלכתי אל מנכ"ל הבורסה, יוסי ניצני, ושאלתי אותו. הנה התשובה: העילה להפסקת מיסחר במניה היא בדרך־כלל פקודה חריגה בגודלה מצד חבר בורסה בניירות־ערך מסויים. מה זה חריגה? זה תלוי בכמות הרשומה למיסחר. הצורה שבה הכמות

הנכס עולה

הביטוח יורד

בשבת בבוקר התקשר אלי מישהו ו־אמר: אתה זוכר אותי? אמרתי לו: לא. אתה לא זוכר, אני ניר, דיברנו... הפסקתי אותו ואמרתי, בסדר, מה העניין. שמע, הוא אמר, יש שמעות שמצאו נפט, ואתה יכול לברר לי אם זה נכון. אמרתי לו: תשאיר את מיספר הטלפון שלך ואני אברר. ביררתי. התשובה של המקור הי מוסמך היתה: עורבא פרח.

בערב צילצלתי לבחור ואמרתי לו: אמרו לי שכל העניין עורבא פרח. חבל, הוא אמר, רציתי לשים "בוטסה" רצינית על מניות הנפט.

ביום הראשון בבוקר אני שומע ברדיו שיגילו גז בשדות קביוץ מסדה. בשעת המיסחר בבורסה, בצהריים, עולים שערי מניות חברות הנפט בצורה חדה. אחרי הצהריים מצלצל אלי שוב ניר ואומר, נו, אמרתי לך, מאיפה ידעת? שאלתי, אמר לי: תשמע, ביום החמישי, אחד מאלה

שר־אוצר ארידור תנועת ביטול

פחות חשיבות לדבריו ומעשיו של סגן השר.

ועוד משהו: כמה פקידים מאוד בכירי, רים, בעיקר באגפי המיסים, למדו שלבצע הוראות צריך, לשאול שאלות לא כדאי, אפילו הן נראות כמנוגדות להליכים מקור בלים ולעיתים אפילו אינן מתיישרות עם רוח החוק.

במיסגרת התקציב לשנת 1983—1982, נכללו אמדנים שונים לגביית מיסים שונים מי סבורי שפקידים מיוחדים יכולים לעמוד באומדני ההכנסות. כשכל מה שמעניין אותם זה לשמור על עורם, בוודאי טועה. סגנו העבודה, אומר מי שמכיר את המצב באוצר, מתאים לשועלים, ולאומרי הן, כמה זמן יחזיק העסק מעמד, קשה לנבא. מה שבטוח, שטובה לעם ישראל לא תצמח מזה.

מפורת בין בעלי העניין והציבור הרחב. יש לנו נתונים מעורכנים לימים האחרונים לגבי המחזור היומי הממוצע של כל מניה, והצורה שבה התנהגו השערים כחוצאה מעודף ביקוש או היצע; כל אלה הם מרכיבים בשיקול אם להפסיק את המיסחר במניה מסויימת. ואז מה? הפסקת המיסחר מנוצלת לעריכת בדיקה מעמיקה של מקורות הביקוש או ההיצע, האם זה מקור אחד או יותר ועוד. ואם קיימת הצדקה כלכלית לעליית השער של מניה מסויימת? אנחנו לא מתייחסים לעניין זה של הצדקה כלכלית. אתה לא יכול להתעלם מתופעות כמו הכי דלים של 30, 40 ו־50 אחוזים בין מניה למוכ"ז ועד שם, כאשר אין שום סיבה שיהיה הכרז כלשהו בין השתיים, מלבד מספר הרישום.

מכוניות רוסייות

בחצי מחיר

תופתעו, המכונית הכי מבוקשת בבלגיה היום היא האדה הרוסית. הוומה בכל לדגם של פיאט מלפני 10 שנים, עם מנוע בן 1200 סמ"ק, או 1300 סמ"ק. מכונית קומפקטית, בנויה היטב, באירופה מוכרת המיתון הכלכלי הכי אפשרי, כמו למשל מכוניות רוסיית חדשה ב־1888 דולר, מחצית המחיר של מכונית גנורל דומה מתוצרת מיפעל גרמני או צרפתי. 31% מכלל המכוניות שנמכרו בבלגיה

הטלפון שמעשיר את המכס

השיגעון האחרון ביבוא אישי של ישראל לים החוזרים ממסע בחו"ל, בעיקר בי ארצות־הברית, הוא טלפון אלחוטי לבית. הטלפון הוא מכשיר רגיל עם פטנט: אתה יכול להסתובב בבית עם הטלפון ולצלצל בלי לסחוב אחריו חוט, עד לטווח של 200 מטר.

לפני שבועיים חזר אחד ממכרי מארצות־הברית והביא עימו טלפון אלחוטי בצבע אדום לוהט. כדי להיות בסדר, כדבריו, עבר ב.אדום, הצחיר על מה שהביא איתו, גם הראה קבלה על 85 דולר ששילם עבור הטלפון האלחוטי, וחשב שבוה גמר. טעות. כאן זה התחיל. אמרו לו במכס: תשמע, את הטלפון תשאיר פה. עליך להביא אישור ממישרד־התיקשורת שיתיר לך להכניס את הטלפון ארצה. אנחנו נעביר את הטלפון למחסנים של ממ"ן. הלך הבחור למישרד־התיקשורת במשרדים שבהודו הלי בתל־אביב, ולהפתעתו קיבל במקום אישור למכס, המתיר לו להכניס לארץ את המכשיר.

נסע למחסני ממ"ן בלוד, אמרו לו בסדר, קודם תשלם את המכס. ניגש למכס, הכינו לו חשבון: 2224 שקל, בבקשה. נידהם, שאל על מה. אמרו, המכשיר עולה 130 דולר, ועליהם צריך לשלם 100% מס. אמר להם, אבל מסרתי לכם קבלה שבה רשום שהמכשיר עלה 85 דולר, הוויכוח לא עזר ובלית ברירה שילם את סכום המכס.

ועכשיו לממ"ן. יש. המכשיר נמצא ארון במקומו. צריך לשלם עבור החסנה של שבוע ימים. המחיר 374 שקל לשישה ימים. מה פתאום? זהו התעריף. בלית ברירה משלמים, לוקחים את המכשיר ונוסעים הביתה.

עניין הטלפון לא נתן לו מנוחה. הלך, סיפר, ברר והעלה, שכל אלה שהביאו מחו"ל טלפון אלחוטי, חוייבו להביא אישור ממישרד־התיקשורת וכולם קיבלו אותו במקום, ללא בעיות.

עכשיו הוא שואל, אם האישור הוא אוטומטי, מדוע לא מודיע מישרד־התיקשורת למכס איך טלפונים מזוהרים ביבוא ועדידי כדי למנוע ריבנות מיותרות ובעיקר, יפסיקו להעשיר את קופת מחסני ממ"ן בלוד.

בשנה האחרונה היו רוסייות. הן מתחרות בכלול, גם ביפאניות, הנראות עתה פחות על הכביש.

הרוסיים, באמצעות המונופול ליצוא מכר גיות אבטואנספורט, עושים כל מאמץ למכור מה שיותר. המחיר לא חשוב. בכל מדינות אירופה ניתן למצוא סוכני מישנה מקומיים. המוכנים תמורת עמלה נאה למכור מכוניות רוסייות. זולות בשליש וברבע מכל המתחרות. כלכלנים במערב אירופה מעריכים שהחדירה הרוסית לשוק המכוניות תלך ותגדל. ככל שיגדל הצורך של ברית־המועצות במטבע קשה, וככל שיקטן מלאי הוהב שלה, שכמויות גדולות ממנו מצייפות את שוקי הוהב בשווייץ ובמזרח הרחוק.

לאחרונה התברר, שהזמנות של מיזרח גרמניה לאלפי מכוניות לאדה לא בוצעו, בשל הצורך להעביר את המשלוחים לי מדינות מערב אירופה. הגרמנים במזרח כועסים, אך גם במערב אינו מרוצה, להוציא את רוכשי המכוניות הרוסייות, בחצי מחיר.

תנאים וועדפים לרוכשי "אל"על"

לא ברור איך תיגמר פרשת אל"על. מה שכן ברור הוא, שכבר נעשו תרגילים "על יבש", של הסעת נוסעים חרדיים בשתי מחלקות: אחת לגברים והשנייה לנשים. על פי השיטה החדשה קודם יורד מהמטוס הרבי ואחריו תלמידיו. אלה יוצאים מפתח הגברים. הפתח השני יציאה מיועד לנשים. אלה מתחילות לרדת כאשר אחרון הגברים מתייצב בפתח המטוס.

מי שסבור ששינה סיבה טובה למכור את אל"על לקבוצת חיים שיף צמודת ליכוד, לא יטעה אם יעלה ברוחו שא"על יכולה להירכש גם על־ידי קבוצת מיליונרים מקנדה. האחים רייכמן הידועים כאנשי עסקים חרדיים, וח"כ אברהם שפירא יהיה יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה מטעם אגודת־ישראל. אנכי, בשני המיקרים תשלם ממשלת ישראל את החובות, כ־400 מיליון דולר, והבעלים החדשים יקבלו את החברה בתנאים מועדפים.